

Tragöödia või draamaballett?

Prokofjevi "Romeo ja Julia"
"RAT "Estonias"

"Romeo ja Julia" kuulub Shakespeare'i varaste tragöödiate hulka; ta on kirjutatud kõrvu lõbusate komöödiate "Tõrksa taltsutuse" ja "Suveöö unenäoga". Ja õigupoolest on Verona noorte armastajate loos ikka nähtud pigem poeemi kaunist armastusest kui tõelist tragöödiat (ehkki - nii Montecchi/Capuletti igi-ammune vaen kui katkumotiiv lubavad täiesti põhjendatult leida kokkupuutepunkte tragöödialiku möödapääsmatu saatusega). Ka balletiteater on korduvalt pöördunud Romeo ja Julia kujude poole, kasutades selleks siis kas Prokofjevi, Berlioz'i või Tšaikovski muusikat. 25. jaanuari õhtul nägi "Estonias" rambivalgust Tiit Härmi versioon S. Prokofjevi muusikale.

Härmi lavastuse kordamineku poolele kuuluvad kindlasti mitmed näitlejatöed - Toomas Eduri võluvalt

noor Romeo, P. Kripson ja I. Vassin peategelase sõpradena, T. Krikun Julia amme täpselt paika pandud karakterrollis.

Hädad tunduvad algavat üldkontseptsiooni määratlematusest - kas on tegemist Romeo ja Julia tragöödia või olustikulissüzeelise jutustusega? Tiit Härmi lavastaja ja koreograafina on püüdnud armastuspoeemi edasi anda draamaballeti vahenditega, nii et paiguti tabasin end mõttelt - TANTSU laval ju pole! Tekkis mulje pidevatest entreedest, vahepaladest. Usun, et põhjus peitub liigeses tähelepanus süzee arengule, mitte tegelaste tundeliikumistele. Nii Romeo kui Julia (Irina Härmi) soolounumbrite ja duettide leksikaliste vahendite kasinusi ei võimaldanud luua uudset (tantsu)kujundit, mis tõstaks konkreetse sündmustiku üldnimiliku kollisiooni tasandile. Tahaplaanile on jäänud muusikaliselt kaunemaid, läbi kogu balleti arenev Julia-tütarlapse motiiv.

Küsitavusi tekkis veelgi - miks oli

vaja lisada libretoesse stseen, milles Julia hauakambrisse tulev Romeo tapab seal varitseva Parise? Kas ei lähe tragöödia juba liig veriseks? III vaatuse algusstseen (Romeo monoloog), aga ka Juliet otsekui risti enese seljas kanded Romeo sundisid meenutama Mai Murdmaa "Nostalgiat" - kas ainult kriitiku kiusakus, või...?

Laval oli palju ilutsemist (arvan sellesse ka "3 neidu tänavaseltskonnast"), aga vähe ilu. Kujunduse (kunstnik Tõnu Virve) nurgelisus muutis lavaruumi kuidagi ebaõudsaks, kostüümide kõiki vikerkaarevärve sisaldav gamma löi pildi silma ees üsna kirjaks. Tõeliselt kaunina mõjus finaalkujund: kesklaual üksiku prožektorivihus teineteise embuses seisvad Romeo ja Julia, ümberringi põlevate küünalde meri. Muljet kahandas aga tublisti eelnev, "hingede lennu" stseen, mis muutis lõplahenduse melodramaatilis-sentimentaalseks.

Kadi Herkül